

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 1. An Sponsalia legitimè dissolvantur mutuo Sponsorum consensu?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

29. Apr. 1621. reprobantur, annuente SS. D. N. Gregorio XV. indici librorum prohibitorum addenda. Decretum hoc S. Congregationis refert opusculum, cui Titulus: *Parochianus obediens*, artic. 20.

§. 6.

Quousq; impedimentum justitia publica se extendat?

223. Cùm dixerimus, quòd justitia publicæ honestatis dirimat matrimonium contrahendum, inter quemlibet sponforum, & consanguineos alterius, dubitari potest, an intelligatur de omnibus consanguineis alterius, *in quocunque gradu*, an solùm in gradu *certo*, & non ultra? Resp. jure antiquo fuisse extensum usq; ad 4. gradum inclusivè, sive ex Sponsalibus de futuro proveniret, sive ex Sponsalibus de præsentibus; ut tenet communis. Nam textus loquentes de hoc impedimento, licet gradum non exprimant, omnes tamen loquuntur, & dicunt extendi ad consanguineos; quo satis indicant *gradum*, quia consanguinei, post Innocentium 3. in C. *non debet*, de consanguinitate, sunt intra 4. gradum, & non ultra, spectato jure Canonico; igitur & hoc impedimentum nascens ex propinquitate sanguinis, solùm inchoatâ, & longè inferiore illâ. Dixi *jure antiquo*. Nam hodie, & jure novo, quando provenit ex Sponsalibus de futuro, non excedit primum gradum, tam in linea transversa, quàm recta; si autem ex Sponsalibus de præsentibus, seu matrimonio rato tantùm, etiam hodie manet sub dispositione juris antiqui ex dictis à n. 197.

224. Ex hæcenus dictis colliges, consanguineos Mariti cum consanguineis Uxoris, licet contrahere matrimonia, prout expressè rescripsit Innocentius III. Archiepiscopo Rosan. ibi: super eo igitur, quòd *pater & filius, cum matre & filia, & duo cognati cum duabus cognatis, Avunculus, & nepos cum duabus sororibus contrahunt matrimonia*, taliter tibi duximus respondendum, quòd *licet omnes consanguinei Viri sint affines Uxoris, & omnes consanguinei Uxoris sint Viri affines: inter consanguineos tamen Uxoris & Viri, ex eorundem* (scilicet Viri & Uxoris conjugio)

nulla prorsus affinitas est contracta, propter quam inter eos matrimonium debeat impediri. Ne autem intra gradus prohibitos matrimonium contrahatur, debes publicè inhibere; & præsumptores Ecclesiasticâ districtione punire; non obstantem consuetudine, quæ dicenda est potius corruptela.

ARTICULUS VI.

De dissolutione Sponsalium.

Sponsalia de futuro (nam de his in præ- 225. sens loquimur) variis modis dissolvi posse, constabit ex sequentibus. Porissima tamen hic quæstio est, quænam sint justæ causæ, ob quas, vel ab ipsismet sponfis, vel ab Ecclesiastico Judice, legitimè dissolvi possint? Non inquirimus autem de causis, quæ impediunt, ne Sponsalia validè fiant; sed illis, quæ superveniunt illis validè contractis, & fundamentum præbent, illa justè rescindendi. Ista porò causas copioso numero quidam referunt apud Sanch. l. i. Matr. D. 42. & seqq. Gobat. tr. 10. à n. 245. & alios, quibusdam afferentibus sedecim; aliis 12. aliis pauciores. Lancelotus autem l. 2. Institut. juris Canon. de Sponsalibus, reducit omnes ad duas classes, quarum prima contineat eas causas, propter quas Sponsalia justè dissolvuntur *ipso jure*; altera, ob quas, *facto hominis*. Cæterùm prætermittâ legitimitate hujus, aut illarum divisionum, de illis in seqq. agemus; quæ frequentius evenire solent.

§. 1.

An Sponsalia legitimè dissolvantur mutuo Sponforum consensu?

Quæstio in præsens procedit quoad 226. Sponsalia de futuro inter puberes legitimè contracta; nam de Sponsalibus impuberum dicemus tit. 2. De præsentibus quæstione agitur c. *Præterea*, 2. h. t. ubi Innocentius III. sic rescribit Episcopo Exonensi: qui de matrimonio puro, & sine omni conditione fidem dederunt, commonendi sunt, & modis omnibus inducendi, ut præstitam fidem observent. Si autem se ad irrevocem admittere noluerint: ne fortè deterius inde contingat, ut talem scilicet ducat, quam

quam odio habet: videtur, quod ad instar eorum, qui societatem interpositione fidei contrahunt, & postea eandem sibi remittunt, hoc possit in patientia tolerari. Ex hoc textu ad quaestionem propositam responsio est affirmativa, quando remissio utrinque fit consensu iusto, & libero. Nam Sponsalia de futuro non sunt contractus naturam suam insolubilis; ergo ex iisdem causis possunt solvi, ex quibus nata sunt, per c. 1. de Reg. Juris; imò in citato capitulo dicitur mutuo consensu solvi posse, sicut contractus societatis, qui mero jure, & mutuo sociorum consensu licite solvitur. Nec obstat, quod ibidem dicitur: *omnibus modis inducendos esse, ut datam fidem servent, si autem nolint, in patientia tolerari posse, mutuum fidei remissionem.* Hoc enim ibi propterea dicitur, ut caveatur apparentia mali, nascentis ex opinione vulgi, ac existimantis, laedi vinculum datam fidei, per talem recessum; ita communis.

227. Ex quo colliges, quando *leges* indefinite dicunt, ad Sponsalium solutionem sufficere unius tantum sponsi disensum, vel reclamationem etiam invito altero, id nec aequitati, nec conscientiae conformem esse. Quare reprobatum manet, quod indefinite dicitur L. 1. C. de sponsal. ibi: *Alii desponsata, renuntiare conditioni, & nubere alii, non prohibetur;* sic enim conceditur, alteri *datam fidem violare*, quod tamen cavendum esse, natura docet. Si tamen unus sponforum sic injuste recedat, non est dubium, alterum ab obligatione sua liberari; quia frangenti fidem, fides impune non servatur. L. *Cum proponas* 21. c. de pactis. L. *si convenerit.* ff. Pro socio c. *si infideles.* 28. q. 2.

228. Quæri etiam solet, an idem dicendum sit in casu, quo Sponsalia sunt *jurata*? affirmativa secundum aliquos colligitur ex Rubrica cit. c. 2. de spons: sed rectius distinguitur. Nam si juramentum, sponsalibus appositum, sit in favorem alterius ex contrahentibus, etiam hoc solvitur mutuo consensu solutis Sponsalibus. Quia tunc deficit materia, in quam cadit juramentum, nimirum promissio homini facta: si autem juramentum principaliter sit præstitum in honorem DEI, & causam pietatis, non pauci negant, juramentum solvi, solutis mutuo sponforum consensu

Sponsalibus. 1. quia promissum alicui factum causa pietatis, ab eo remitti non potest. 2. quia in voto persona privata nihil potest; at tale juramentum, æquivaleret voto; 3. quia jus DEO acquisitum homo remittere non potest; at ex tali juramento est jus DEO acquisitum; Ergo.

Probabilius tamen est, etiam in hoc casu juramentum solvi, quando ejus materia est promissio futuri matrimonii à DEO acceptata in favorem alterius partis. Tunc enim ille, quod in suum favorem præstandum erat, remittere potest, consequenter tollere materiam juramenti, sine qua non stat. Prima ratio in contrarium procedit in casu, quo res promissa non cedit in favorem hominis; idem est in voto de materia, quæ cedit in favorem hominis, ex quo patet ad 2. Et ideo etiam homo indirectè facere potest, ut jus ex voto, vel juramento acquisitum DEO, cesset voluntate hominis, quando debitum ex tali jure, cedit in favorem hominis, ex quo patet ad 3.

Et si verò ad *validè rescindenda Sponsalia* sufficiat liber & mutuus sponforum consensus; non sufficit tamen secundum aliquos, ut id fiat *licite*, saltem sine veniali; sic Gobat tract. 10. n. 247. referens idem sentire Aloysium Riccium tom. 1. resolut. 218. qui tamen dictum limitant, si fiat absque justa causa. Sed in hac materia, *cause justitie* vix unquam abesse potest, cum raro admodum, contingere videatur, ejusmodi recessus cum mutua sponforum libertate, nisi quia vel metuunt malum aliquod, si perseverent; vel jam non est amplius affectus ille calidus, quo erant, dum contraxerunt; quo casu ne perpetuo ligentur ad perennem vitæ consuetudinem, melius, & sanius omnino est, de alterius consensu libero, recessui canere; quam semper gemere sub tali jugo.

§. 2.

An Sponsalia de futuro solvantur ingressu Religionis?

Loquimur de Sponsalibus antecedenter ad talem ingressum celebratis. In hac materia certum est, matrimonium, *ratum tantum*, dissolvi ex parte utriusque per unius ingressum Religionis approbatam, *secundum*